

ŠOLSKO SVETOVALNO DELO,

letnik XXI,
številka 1
Ljubljana 2017
ISSN 1318-8267

Uredništvo:

mag. Cvetka Bizjak
(odgovorna urednica),
mag. Tanja Bezić,
Ivica Gracelj,
dr. Petra Gregorčič Mrvar,
mag. Tamara Malešević,
Urška Margan,
dr. Milko Postrak,
dr. Melita Puklek Levpušček,
dr. Tomaž Vec

Urednica založbe:

Simona Vozelj

Jezikovni pregled:

Mira Turk Škraba

Prevod povzetkov v angleščini:

Ensitra prevajanje,
Brigita Vogrinc s.p.

Oblikovanje:

Suzana Kogoj

Računalniški prelom in tisk:

Design Demšar d. o. o.,
Present d. o. o.

Naklada:

580 izvodov

Izdajatelj in založnik:

Zavod Republike Slovenije za
šolstvo

Predstavniki:

dr. Vinko Logaj

Naročila:

Zavod RS za šolstvo – Založba,
Poljanska cesta 28,
1000 Ljubljana
faks: 01/30 05 199
e-pošta: zalozba@zrss.si

Letna naročnina (3 številke):

31,00 EUR; fizične osebe imajo
25 % popust; cena posamezne
številke v prosti prodaji je
11,00 EUR.

V cenah je vključen DDV.

Revija je vpisana v evidenco

javnih glasil, ki jo vodi
Ministrstvo za kulturo,
pod zaporedno številko 576.

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo,
2017

Vse pravice pridržane. Brez
založnikovega pisnega dovoljenja ni
dovoljeno nobenega dela revije na
kakršenkoli način reproducirati, kopirati
ali kako drugače razširjati. Ta prepoved
se nanaša tako na mehanske oblike
reprodukcije (fotokopiranje) kot na
elektronske (snemanje ali prepisovanje
na kakršenkoli pomnilniški medij)
medijske oblike reprodukcije.

Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Nevroznanstvene

raziskave si počasi, vendar vztrajno utirajo pot na področje učenja.

Pomagajo nam bolje razumeti proces učenja, kar lahko vodi v odkrivanje novih izobraževalnih poti in razvoj prakse, ki bo bolj prilagojena naravnim zakonitostim učenja. Doslej se je šolsko polje napajalo iz raziskav, ki so s psihološko in pedagoško metodologijo odkrivala vzorce in modele.

Nevroznanost pa nam daje možnost, da odkrivamo procese in vzroke.

Možgane sestavlja sto milijard živčnih celic in množica glijskih celic. Povprečna živčna celica se z deset tisoč sinapsami povezuje z drugimi nevroni. Preprost izračun pokaže, da je v možganih več trilijonov sinaptičnih povezav, kar pomeni več možnosti za povezovanje, kot je število atomov v poznanem vesolju. Od tod je izpeljana pogosto izražena misel, da so možgani najbolj kompleksen sistem v poznanem vesolju. Razumevanje te kompleksnosti je šele v povojih, kljub temu pa je nevroznanost že spremenila pogled na različne dejavnike, povezane z učenjem.

Možgani so zelo različni in različne so tudi miselne poti, s katerimi posamezniki rešujejo probleme, se učijo. Mnoge netipične značilnosti v načinih učenja, ki smo jih do nedavnega razumeli kot patologijo, danes označujemo z izrazom »nevrološka atipičnost«. Namreč, možgani lahko na nekaterih področjih zelo uspešno zaobidejo šibkosti z razvojem drugih procesov, s katerimi lahko rešujejo probleme enako (ali vsaj dovolj) uspešno kot njihovi »nevrološko tipični« vrstniki. Eno takih atipičnih značilnosti, izjemno vzdražljivost živčnega sistema, ki je pogosta pri visoko inteligentnih posameznikih, v svojem članku opisuje Tanja Bezić.

Možgani skupaj z živčnim sistemom, ki oživčuje celotno telo, tvorijo materialno plat človeškega uma. Učenje je mogoče zaradi njihove izjemne plastičnosti. Različni nevrofiziološki procesi, ki jih sproža učenje, fizično spreminjajo možgane. Ti procesi pa se v možganih ne odvijajo samo takrat, ko se učimo. Raziskave kažejo, da se aktivni krogotoki, ki jih sproži učenje, ohranjajo tudi med počitkom in spanjem.

Danes je (tudi zaradi nevroznanstvenih odkritij) popolnoma jasno, da so možgani socialni organ. Otroški možgani za svoj razvoj potrebujejo dobro integrirane odrasle možgane. Proces integracije človeškega uma je temelj njegovega zdravja. Daniel Siegl zdravje opredeljuje kot uravnovešeno iskanje

poti med rigidnostjo uma na eni strani in njegovo kaotičnostjo na drugi. Training čuječnosti je ena od poti za njegovo integracijo. Pomemben vidik zdravega razvoja otrokovega uma je tudi kakovosten odnos, ki se kaže v varni navezanosti na starše ali skrbnike.

V uvodniku sem vam na kratko predstavila vsebine člankov, ki smo jih vključili v vodilno temo te številke. Njihovi avtorji so sodelovali na lanskoletnem posvetu Prispevki strok za svetovalno delo v praksi. V tej številki pa njihove prispevke predstavljamo tudi tistim, ki se niste udeležili posveta.

Cvetka Bizjak,
odgovorna urednica

